

IMPACT VAN DE OMGEVINGSWET OP EXTERNE VEILIGHEID

Overheden moeten bij hun plannen zo vroeg mogelijk kijken naar veiligheid, dat is een van de doelen van de Omgevingswet. Het thema Externe veiligheid moet in de omgevingsvisies en – plannen een belangrijke plaats krijgen. Milieubelastende activiteiten waar sprake is van een extern veiligheidsrisico, zijn altijd vergunningplichtig. Voor deze milieubelastende activiteiten is de veiligheidsregio aangewezen als wettelijk adviseur.

Wat verandert er?

De veiligheidsregio is onder de huidige wet- en regelgeving in het kader van het groepsrisico al wettelijk adviseur voor Bevi-plichtige bedrijven. Onder de Omgevingswet wordt het adviesrecht uitgebreid en daarmee niet meer beperkt tot de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting. Het adviesrecht in het kader van de vergunningverlening is opgenomen artikel 4.33 Omgevingsbesluit en de daarbij behorende bijlage III. De beoordelingsregels, waar de veiligheidsregio's zich bij de advisering aan moeten houden, zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl), onder andere in artikel 8.10 a.

In de huidige situatie wordt voor de externe veiligheid getoetst aan het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Onder de Omgevingswet zal nog altijd getoetst worden aan het plaatsgebonden risico, maar wordt het groepsrisico vervangen door aandachtsgebieden voor brand, explosie en gifwolk. Deze aandachtsgebieden zorgen voor een nieuwe wijze van adviseren door de veiligheidsregio voor zowel ruimtelijke ordening als voor vergunningaanvragen. Dit wil echter niet zeggen dat het groepsrisico volledig verdwijnt.

Aandachtsgebieden

Aandachtsgebieden geven mogelijke gevaren weer. Een brandaandachtsgebied is de locatie begrensd door de afstand waar de warmtestraling ten gevolge van een plasbrand of fakkelbrand ten hoogste 10 kW/m² is.

Een explosieaandachtsgebied is begrensd door de afstand waar de warmtestraling ten gevolge van een BLEVE ten hoogste 35 kW/m² is, of de drukgolf ten gevolge van een explosie, anders dan een BLEVE, ten hoogste 10 kPa is.

Een gifwolkaandachtsgebied, ten slotte, wordt begrensd door de afstand waar als gevolg van een gifwolk personen in een gebouw overlijden door blootstelling aan ten hoogste de bij ministeriële regeling vastgestelde concentratie van een gevaarlijke stof gedurende een daarbij aangegeven blootstellingsduur.¹

De aandachtsgebieden worden door het bevoegd gezag gebruikt om te bepalen of er maatregelen getroffen moeten worden om schade en letsel in de omgeving te

beperken. Bij een aanvraag voor een risicovolle activiteit zullen dit maatregelen aan de bron zijn. Bij ontwikkeling van de gebieden rondom een risicovolle activiteit zullen dit maatregelen in de omgeving zijn.

Bescherming binnenshuis/buitenshuis

De aandachtsgebieden zijn door de wetgever bedoeld om mensen te beschermen die zich binnenshuis bevinden. De aandachtsgebieden geven het gebied aan waar zich bij een incident nog levensbedreigende gevolgen kunnen voordoen voor personen in gebouwen.

Mensen op buitenlocaties worden niet beschermd door een gebouw en worden zodoende blootgesteld aan meer warmtestraling, overdruk en een hogere concentratie giftige stoffen. Ook buiten de aandachtsgebieden kunnen mensen onvoldoende beschermd zijn tegen gevaren als bebouwing ontbreekt, omdat zij zich door het ontbreken van bebouwing (veelal) niet in veiligheid kunnen brengen.

Om inzichtelijk te maken in welke gebied zich bij een incident met gevaarlijke stoffen nog levensbedreigende gevolgen voor mensen op buitenlocaties kunnen voordoen is in 2018 door de Werkgroep Risico's mensen Buiten² de handleiding 'Omgevings-veiligheid Mensen op Buitenlocaties'³ opgesteld. Deze handleiding is bedoeld voor veiligheidsadviseurs bij de advisering van het bevoegd gezag en biedt de mogelijkheid om aandacht te geven aan de veiligheid en het handelingsperspectief van mensen op buitenlocaties. Deze werkwijze is niet in de wet- en regelgeving verankerd, maar met de inhoud van de handleiding kan wel rekening gehouden worden bij het opstellen van een *omgevingsplan* om op die wijze mensen op buitenlocaties te beschermen.

Afkapgrens

In artikel 5.12 lid 4 van het Bkl is bepaald dat een gifwolkaandachtsgebied wordt begrensd op 1.500 meter vanaf de activiteit, indien de berekende afstand groter is dan 1.500 meter. Deze beleidsmatige afkapgrens geldt alleen voor ruimtelijke ontwikkelingen. Bij aanvragen voor milieubelastende activiteiten die vergunningplichtig zijn, moet nog altijd aan de hand van een berekening aangetoond worden wat de effectafstand van een gifwolkaandachtsgebied

¹ Artikel 5.12, eerste, tweede en derde lid Bkl

² Brandweer NL, GHOR/GGD en Omgevingsdiensten

³ <https://www.ifv.nl/kennisplein/Documents/20191212-BRNL-Handleiding-Omgevingsveiligheid-Mensen-op-Buitenlocaties-3-1.pdf>

is, ook als deze de 1500 meter overschrijdt⁴. In het advies van de veiligheidsregio is het *berekende* aandachtsgebied leidend voor het adviseren van de maatregelen en voorschriften voor de omgevingsvergunning voor de mba.

Groepsrisico

Het groepsrisico in de huidige vorm, met de berekende fN-curve, wordt onder de Omgevingswet niet meer voorgeschreven. Dit betekent niet dat het groepsrisico in zijn geheel verdwijnt: in het Bkl, artikel 8.10a, eerste lid onder c is opgenomen dat het bevoegd gezag rekening moet houden *met de kans op het overlijden van een groep van tien of meer personen per jaar als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval veroorzaakt door de activiteit*.

Het bevoegd gezag kan hier invulling aan geven door gebruik te maken van de aandachtsgebieden, door de aanvrager van de milieubelastende activiteit te verzoeken om het groepsrisico te berekenen of door het groepsrisico zelf te berekenen. De rekenregel die hiervoor moet worden toegepast is opgenomen in artikel 8.7 van de Omgevingsregeling.

Risicogebied

Onder het Bevi bestond de mogelijkheid om een veiligheidscontour vast te stellen voor een bepaald gebied. Onder het Omgevingswet kan het bevoegd gezag ervoor kiezen om in een omgevingsplan een risicogebied aanwijzen, waarbinnen risicovolle activiteiten geclusterd kunnen worden⁵. In het omgevingsplan wordt vervolgens op de begrenzing van het risicogebied een grenswaarde voor het plaatsgebonden risico in acht genomen van 10^{-6} per jaar. Aan (beperkt) kwetsbare gebouwen locaties binnen het risicogebied kunnen restricties worden gesteld, bijvoorbeeld dat deze in het gebied niet worden toegestaan, of dat deze uitsluitend worden toegestaan indien deze noodzakelijk zijn voor het gebied. Binnen een risicogebied hoeft geen rekening gehouden te worden met het groepsrisico.

Adviesrecht veiligheidsregio's

Alle in het Bevi opgenomen activiteiten waarvoor de veiligheidsregio onder het huidige recht mag adviseren zijn overgenomen in het Bal. De veiligheidsregio blijft voor deze activiteiten wettelijk adviseur. Dit adviesrecht is opgenomen in artikel 4.33 Omgevingsbesluit en beperkt zich niet tot het groepsrisico.

De vergunningplicht voor het tanken van LPG wordt niet opgenomen in het Bal maar verhuist naar het omgevingsplan. Hiervoor geldt geen automatische adviesbevoegdheid meer, als de veiligheidsregio het belangrijk vindt dat over deze milieubelastende activiteit wordt geadviseerd, dan moet zij de gemeente verzoeken dit op te nemen in het omgevingsplan.

Indieningsvereisten

Bij milieubelastende activiteiten die externe veiligheidsrisico's veroorzaken moet, conform artikel 7.22a van de Omgevingsregeling, minimaal de volgende informatie in de aanvraag om omgevingsvergunning worden opgenomen:

- een beschrijving van ongewone voorvallen die kunnen plaatsvinden;
- de berekende afstand tot het plaatsgebonden risico van 10^{-6} , 10^{-7} en 10^{-8} per jaar en de hieraan ten grondslag liggende rekenbestanden;
- de berekende aandachtsgebieden.

De wijze waarop de afstand tot de aandachtsgebieden en het groepsrisico moet worden berekend, is vastgelegd in artikel 8.7 van de Omgevingsregeling. Hieruit blijkt dat Safeti-NL het rekenprogramma blijft voor het berekenen van de afstanden tot de aandachtsgebieden. Uitzondering hierop vormt de afstand tot een brandaandachtsgebied van ondergrondse buisleidingen voor aardgas, hiervoor is het rekenprogramma Carola van toepassing.

Bovenstaande indieningsvereisten zijn aanvullend op de informatie die standaard opgenomen moet zijn in de aanvraag en de informatie die voor de specifieke milieubelastende activiteit ingediend moet worden (zie hiervoor hoofdstuk 7 van de Omgevingsregeling). Denk hierbij aan beschrijving van de milieubelastende activiteit en locatie, maar ook aan de maatregelen die getroffen worden om bijvoorbeeld aan de PGS29 te voldoen.

Geneeskundige hulpverlening

Een geheel nieuw aspect waarmee onder de Omgevingswet bij de vergunningverlening voor een milieubelastende activiteit rekening moet worden gehouden betreft de geneeskundige hulpverlening aan personen (artikel 8.10 a, eerste lid, onder c Bkl). Dit aspect biedt de GGD en GHOR de mogelijkheid om bij de dragen aan een integrale afweging van de veiligheid in de regio.

Ten tijde van het schrijven van deze factsheet zijn het ministerie en de GHOR met elkaar in overleg over de wijze waarop invulling gegeven kan worden aan de geneeskundige hulpverlening in de vergunningverlening.

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO

Bezoekadres:

Van Hogendorpstraat 50, 3201 WD Spijkenisse

T 088- 877 9550

E infobrandweerbrzo@vr-rr.nl

Twitter [@BrandweerBRZO](https://twitter.com/BrandweerBRZO)

www.brandweerbrzo.nl

⁴ Invoeringsbesluit Omgevingswet Staatsblad 2020, 400 16 sept 2020 NvT wijzigingen Bkl Hoofdstuk 3 Onderdeel GL artikel 8.10a p.1626/1627 + algemeen deel p.1200

⁵ Artikel 5.16 Bkl